

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2011. október 19.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2011. október 19. 8:00

I.

Időtartam: 90 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Csak annyi válaszelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

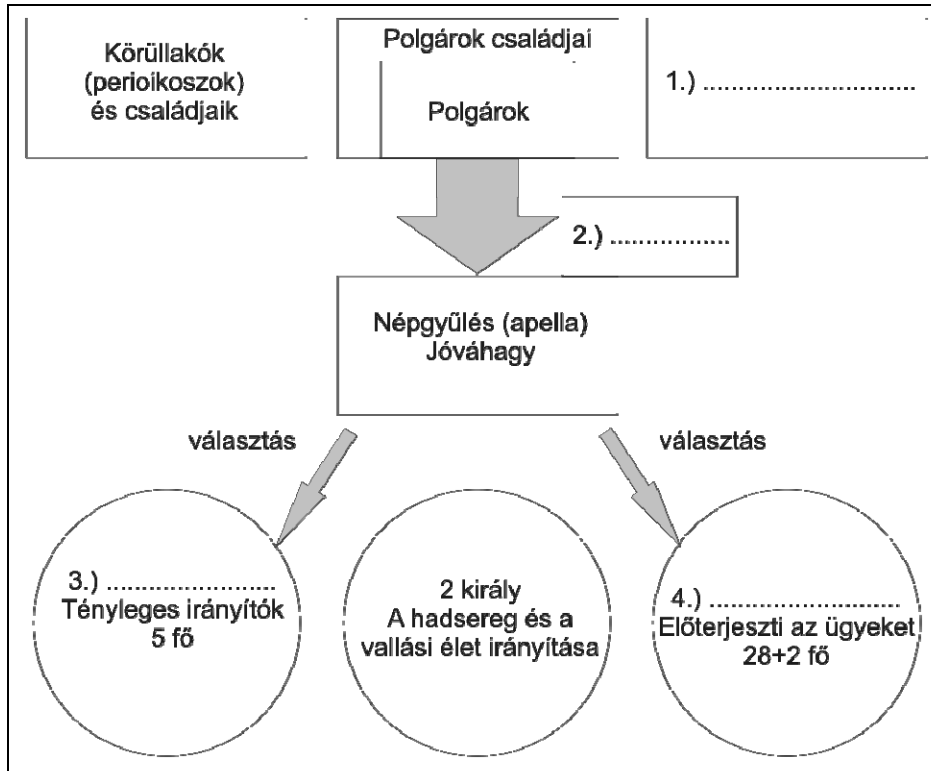
Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

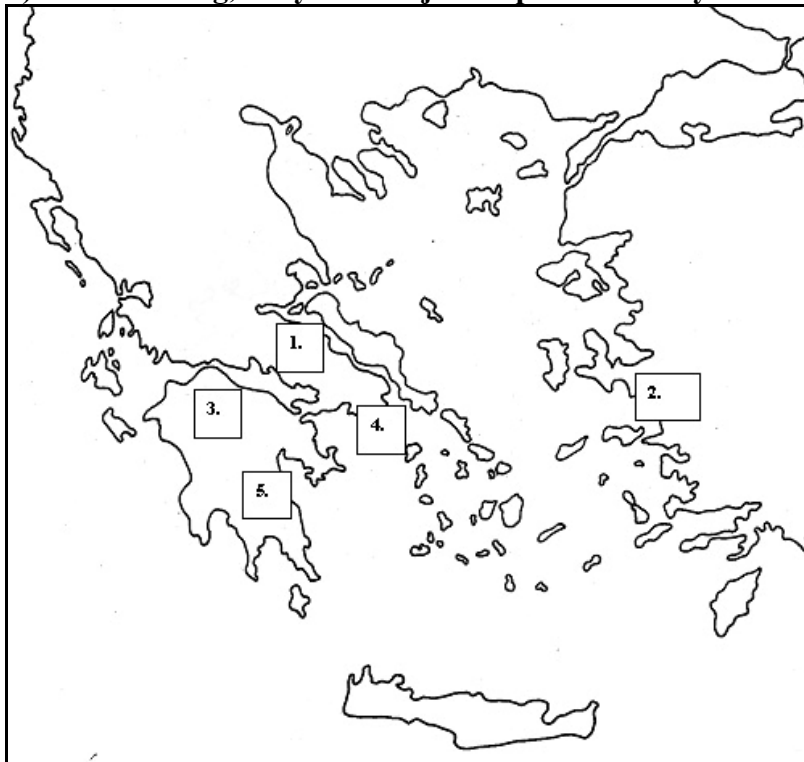
I. Rövid választ igénylő feladatok

1. A feladat az ókori görög történelemhez kapcsolódik.

a) Írja be a spártai állam szerkezetét bemutató ábra számmal ellátott részei mellé a pontozott vonalra a felsorolt kifejezések közül a megfelelő betűjelét! (Elemenként 0,5 pont.)

b) Nevezze meg, melyik szám jelöli Spártát és melyik Athént! (Elemenként 0,5 pont.)

Spárta:.....

Athén:.....

3 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. A feladat a középkori, nyugat-európai szerzetesrendekhez kapcsolódik.

Írja a meghatározások alatti pontozott vonalra a felsorolt szerzetesrendek közül az odatartozó szerzetesrend számát! Egy rend több meghatározáshoz is tartozhat!
(Elemenként 0,5 pont)

a) A rend kiválóságai nevéhez fűződik a skolasztika kiteljesítése.

.....

b) A rend a VI. században jött létre, Monte Cassino hegyén.

.....

c) A rend az itáliai Assisiben született a XIII. században.

.....

d) A rend az eretnekmozgalmak visszaszorításában is szerepet játszott, a pápa rájuk bízta az inkvizíció irányítását.

.....

e) A rend a X. században az ún. cluny mozgalom következtében újult meg.

.....

f) A rend szabályzatának egyik mondata – „Imádkozzál és dolgozzál!” – a szerzetesi mozgalom lényegét fogalmazza meg.

.....

Szerzetesrendek:

1. bencés
2. ferences
3. domonkos

3 pont	
--------	--

3. A feladat Luxemburgi Zsigmond külpolitikájához kapcsolódik.

Válaszoljon a kérdésekre a forrás és ismeretei segítségével!

„Zsigmond király tehát elindult seregének hatalmas sokaságával, átkelt a Dunán.[...] A török császár pedig, akit [...] Bajazidnak hívtak [...], hallván, hogy a király nagy hadikészültséggel betört az országba, hasonlóképpen népe egész haderejét fegyverbe szólította. [...] A két ellenfél közt javában tombolt még a rettentő ütközet, amikor a magyarok megpillantották a frankok rendetlen futásban a király tábora felé száguldó felkantározott lovait. [...] Azt hitték, hogy az ellenség teljesen elpusztította őket. Egyszerre felbomlott a rend, és nagy tolongás közepette otthagyták a tábornak, és benne az ostromgépeket; a mezőn mindenfelé szétszéledtek, az ellenség kíméletlenül a nyomukban van, és futásra kényszeríti őket. Óriási öldöklés vette kezdetét. A magyarok közül sokan elestek, sokan fogságba jutottak.”
(Thuróczy János: *A magyarok krónikája*)

a) Írja a pontozott vonalra, hogy hol és mikor zajlott a forrásban olvasható ütközet!
(Elemenként 0,5 pont.)

Helyszín:.....

Évszám:.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) Említsen egy olyan intézkedést, amellyel Zsigmond a török elleni védelmet próbálta erősíteni! (1 pont)

c) Nevezze meg, melyik az a két fontos európai probléma (konfliktus), amelyek megoldására a konstanzi zsinaton tett kísérletet Zsigmond! (Elemenként 0,5 pont.)

.....
.....

3 pont	
--------	--

4. A feladat a reformáció és a katolikus megújulás korához kapcsolódik.

a) Nevezze meg, mely szerzetesrendhez, illetve felekezetekhez köthetők az alábbi források! (Elemenként 1 pont.)

1. „Bárki, aki társaságunkban, melyet Jézusról kívánunk elnevezni, a kereszt lobogója alatt Isten harcosa kíván lenni, és csak az Urat és annak földi helytartóját, a pápát akarja szolgálni, az ünnepélyes szüzességi fogadalom után lélekben legyen felkészülve arra, hogy olyan társaság tagja lesz, melynek célja [...] a hit terjesztése nyilvános prédikációk útján, [...] illetve a keresztyének hitben való megerősítése.”

Szerzetesrend neve:.....

2. „Akik az eleve elrendelést fürkészik, az isteni bölcsesség legbelső rejtekébe hatolnak. [...] Nem [...] illő dolog, hogy az ember büntetlenül vizsgálhassa azt, amit az Isten önmagában akar elrejteni. Igéjében kijelentette akarátának azokat a titkait, amelyekről azt tartotta, hogy velünk közölni kell, s csak annyit tartott közlendőnek, amennyiről látta, hogy számunkra fontos, és nekünk használ. [...] Ne is szégyelljük, ha ebben a dologban valamit nem tudunk, itt a tudatlanság is valahogyan bölcsesség.”

Felekezet neve:.....

3. „Minden igaz, bűnbánó keresztyén elnyeri a büntetéstől és a bűntől való teljes feloldozást, s ebből ő a bűnbocsátó cédulák nélkül is részesül.

Minden igaz keresztyén – akár él, akár már halott – részese Krisztus és az egyház minden lelki javának melyeket Isten ugyancsak bűnbocsátó-cédulák nélkül adott. [...] Ugyanis a szeretet gyakorlása által növekszik a szeretet, s az ember jobbá lesz; míg a búcsú csak a büntetés alól menti fel, s nem teszi jobbá az embert.”

Felekezet neve:.....

b) Fogalmazza meg egy mondatban, mit értünk az „eleve elrendelés” fogalmán! (0,5 pont)

.....
.....

c) Melyik évhez kötődik a reformáció kibontakozása (Luther kifüggeszti tételeit)? (0,5 pont)

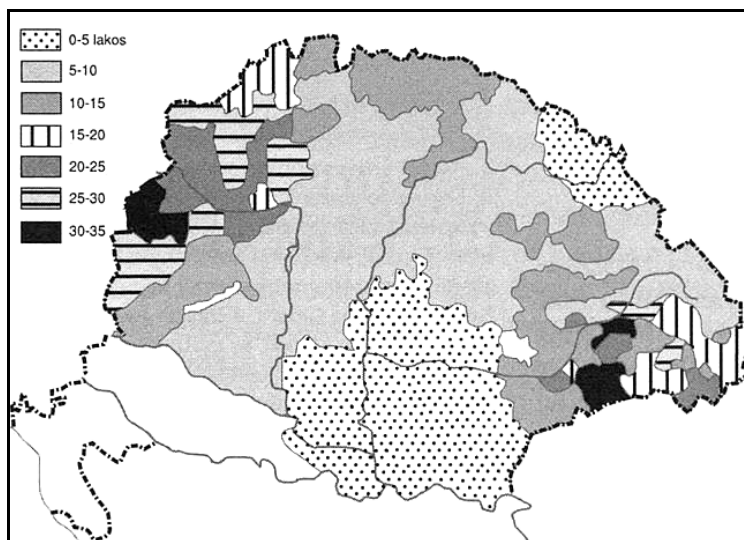
Évszám:.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. A feladat a XVIII. századi magyar történelemhez kapcsolódik.

Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei alapján! (Elemenként 1 pont.)

Magyarország népsűrűsége 1720-ban (négyzetkilométerenként)

Év	Magyarország népessége (millió fő)
1720	4,3
1790	9,9

a) Milyen okokkal magyarázható a népesség megoszlásának egyenetlensége? Említsen kettőt!

.....

.....

b) Milyen okokkal magyarázható a népesség jelentős gyarapodása a század végére? Említsen kettőt!

.....

.....

c) Nevezze meg, ki uralkodott Magyarországon 1720-ban!

Név:.....

5 pont	
--------	--

6. A feladat a francia forradalomhoz kapcsolódik.

Válaszoljon a kérdésekre a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)

„Itt nincs szó semmiféle perről. Lajos nem vádlott; Önök [a Nemzeti Konvent] nem bírák; Önök nem lehetnek mások, mint államférfiak és a nemzet képviselői. Önöknek nem elmarasztaló vagy felmentő ítéletet kell hozniuk egy ember ügyében, hanem a közüdvöt érintő intézkedést [...] Ha Lajos vádlottja lehet egy pernek, akkor fel is lehet menteni.[...] De ha Lajost felmentik, mivé lesz a forradalom? Ha Lajos ártatlan, akkor a szabadság minden védelmezője rágalmozóvá válik. Az alkotmányra

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

hivatkozva érvelnek a király mellett. Ami engem illet, pirulnék komolyan venni ezeket az alkotmányos szócsavarásokat. Rágódjanak rajtuk a jogi egyetemeken, meg a londoni, bécsi és berlini udvarokban.” (*Robespierre*)

a) Melyik politikai csoportosulás vezetőjétől származik a fenti beszédrészlet?

.....

b) Milyen intézkedés meghozatala mellett érvel?

.....

c) Melyik hatalmi ág képviselőihez szólt beszédében?

.....

d) Melyik évben kezdődött a szövegben említett forradalom?

.....

e) Nevezze meg, milyen XIX. századi politikai eszme alapja a szöveg alábbi két kifejezése:

nemzet:.....

szabadság:.....

3 pont	
--------	--

7. A feladat a dualizmus gazdasági viszonyaival kapcsolatos.

Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)

a) Válassza ki a felsoroltak közül az idézetekhez leginkább tartozó fogalmat!

Fogalmak: infláció, urbanizáció, konjunktúra, tőzsde, asszimiláció, túltermelés, globalizáció,

1. „Hogy épül gyár, malom egetverő
Kémények, új, büszke házsorok;
Hány vállalat kél, hogy nyer a merő,
A pénz nem is cseppen, hanem csorog,
A vérkeringés élő, friss, sebes,
Hogy aki látja, lelke is repes,
Bank, társaság, egylet nő, mint a gomba,
Külföldi tőkék jönnek forgalomba [...]” (*Arany László*)

Fogalom:.....

2. „Vannak a börzének derült napjai és borult napjai. Néha teli van villannyal a levegő, birkák fickándoznak a mezőn; másszor meg lehajtja valamennyi a fejét a földre, s nem akar hozzáharapni a szép zöld mezőhöz. Néha bégetve kéri a juhászát, hogy nyírja már meg, nagyon nehéz a gyapja. Máskor meg összedugja a fejét, kifelé fordítja hátulját, s nem hallgat semmi biztatásra. Egyszer-egyszer meg anélkül, hogy tudná valaki, miért, nekiiramodik a vezérürü, s uccu, utána valamennyi [...]!” (*Jókai Mór*)

Fogalom:.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) Húzza alá a megadott kifejezések közül a mondatba illő kifejezést!

1. Magyarország a századfordulóraországgá vált.

ipari / fejlett / agrár / elmaradott / agrár-ipari

2. Az átgondolt vasútpolitikaállamtitkári, majd miniszteri működéséhez kapcsolódott.

Tisza Kálmán / Eötvös József / Baross Gábor / Wekerle Sándor / Deák Ferenc

3. A növénytermesztésben gyorsan emelkedtek a termésátlagok. A háromnyomásos gazdálkodást fokozatosan felváltotta a, nőtt a búza, kukorica, burgonya és cukorrépa vetésterülete.

vetésforgó / négynyomásos gazdálkodás / kétnyomásos gazdálkodás / legelőváltó gazdálkodás

4. A magyar gazdaság ágazatai közül legelőnyösebb helyzetben a/az volt, azon belül is a malomipar. A malmok nem csak a hazai szükségletet elégítették ki, hanem exportra is dolgoztak.

könnyűipar / textilipar / élelmiszeripar / nehézipar / vegyipar

c) Írja a pontozott vonalra a dualizmus időszakának kezdő és befejező évét!

.....

4 pont	
--------	--

8. A feladat a két világháború közötti európai diktatúrákhoz kapcsolódik.

Válaszoljon a kérdésekre a képek és ismeretei alapján! (Az egyik képhez segítségül megadtuk, kit ábrázol.) (Elemenként 0,5 pont.)

		
1.	I. Sándor, Jugoszlávia első királya*	2.
		3.

* I. Sándor esetében a hatalomra jutás időpontjának a királyi diktatúra bevezetését, jugoszláv királlyá válását tekintse!

a) Tegye – a képek számait használva – időrendbe a képeken látható személyeket hatalomra jutásuk sorrendjében!

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) Tegyen „X” jelet abba az oszlopba, amelyhez a meghatározás társítható!

Meghatározás	1. kép	2. kép	3. kép
Rendeleti úton kormányzott, bár hivatalosan a parlament szerepét a Fasiszta Nagytanács vette át.			
A széthúzó nemzeti megnyilvánulásokat igyekezett megakadályozni; 1934-ben merénylet áldozata lett.			
A „hosszú kések éjszakáján” emberei lecsaptak a párt félkatonai szervezetének vezetésére, és több százat lemészároltak közülük.			
Fenyegetésekkel, erőszakkal és gyilkosságokkal törte le a parasztok földfoglaló, a munkások gyárfoglaló mozgalmait.			

c) Kössön szakkifejezést az alábbi meghatározáshoz!

Állami kényszerrel létrehozott intézmények rendszere, amelyekben az egyes iparágak dolgozói (érdekképviselői), vezetői és tulajdonosai kötelesek együttműködni egymással és az állammal.

Szakkifejezés:.....

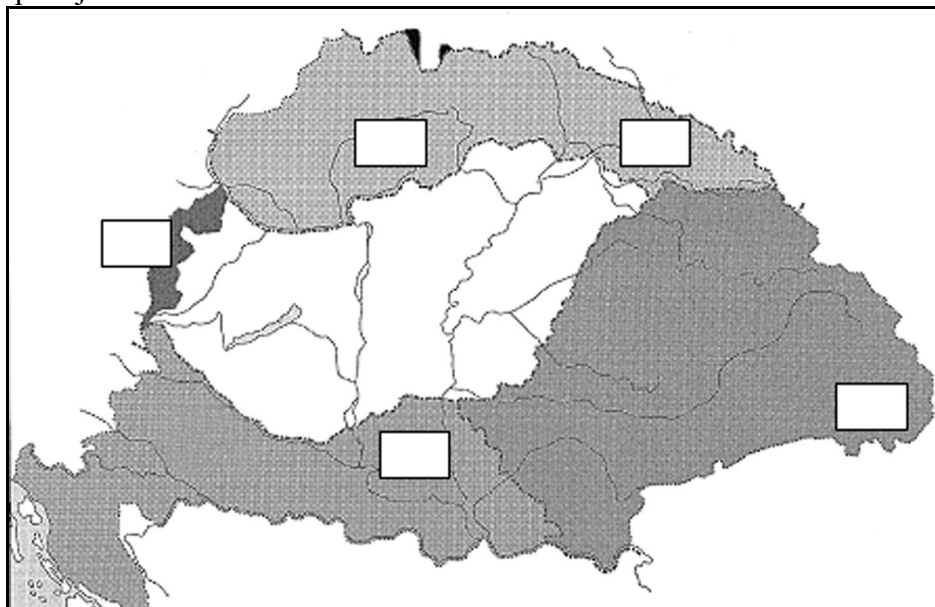
3 pont	
--------	--

9. A feladat a trianoni békéhez és társadalmi következményeihez kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei alapján! (Elemenként 0,5 pont.)

a) Írja be a térképvázlat megfelelő téglalapjaiba a következő tájegységek számát!

1. Felvidék
2. Délvidék
3. Kárpátalja

b) Válassza ki a felsoroltak közül a forrásrészletekhez kapcsolható személyt és fogalmat!

Személyek: Peyer Károly, Horthy Miklós, Károlyi Mihály, Bethlen István, Klebelsberg Kunó, Kun Béla,

Fogalmak: numerus clausus, kultúrfölény, proletárdiktatúra, konszolidáció, revízió antiszemitizmus,

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1. „Szeretném a köztudatba bevinni, hogy a trianoni béke következtében lefegyverzett Magyarországon a kultusztárca tulajdonképpen honvédelmi tárca is. Honvédelmi tárca olyan értelemben, hogy most elsősorban a szellem, a művelődés fegyvereivel kell védeni hazánkat, s ezekkel az eszközökkel kell [...] bebizonyítanunk a világ nemzetei előtt, hogy a magyar [...] életképes, erős, és hogy bántani nagy történelmi igazságtalanság.”

Személy:.....

Fogalom:.....

2. „1924-ben [...] egy protokollumot [jegyzőkönyvet] írtam alá a szomszéd államok vezetőivel együtt, amely alkalmas lett volna arra, hogy Magyarország és szomszédai között normális atmoszférát teremtsen. [...] Igen ám, de azt mondják, hogy ezt lehetlenné teszi a magyar irredenta [...] mozgalom. [...] Irredenta-e minden hazafias megmozdulás? [...] Mi nem tartományokat veszítettünk el. Bennünket földaraboltak. [...] Mi fajunk egyharmadáról örök időkre le nem mondhatunk. Ezt igazságul elfogadni nem tudjuk [...]. Ha valaki a mellényét rosszul gombolja be, az öltözékét csak úgy hozhatja rendbe, ha kigombolja, és azután jól gombolja be. Ezekre a határookra egy végleges békét felépíteni nem lehet.[...] ”

Személy:.....

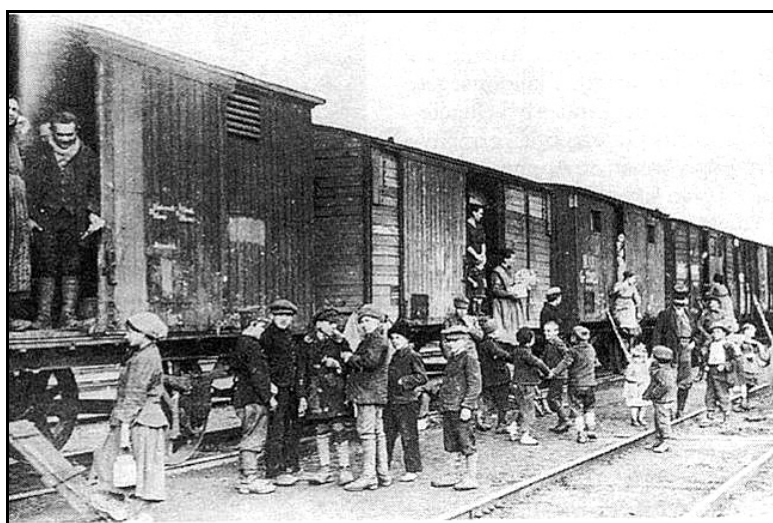
Fogalom:.....

3. „Teleki Pál grófot neveztem ki miniszterelnökké. [...] Csonkamagyarország úgy, ahogyan lehetett, hozzáfogott, hogy megnyomorított testében az életműködést megindítsa. Lassan, igen lassan szűnt csak meg a nemtörődömség, és ébredt a munkakedv [...], úgy látszott, hogy ráléptünk már a helyes útra.”

Személy:.....

Fogalom:.....

c) Nevezze meg, milyen korabeli társadalmi problémát ábrázol kép!

Vagonlakók egy budapesti pályaudvaron

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5 pont

10. A feladat az 1945 és 1956 közötti magyar gazdaság jellegzetes eseményeihez kapcsolódik.

Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei alapján! (Elemenként 1 pont.)

a) Nevezze meg, milyen eseményt jelöl az alábbi kép!

Új gazda, kezében a birtoklevéllel

b) Írja le, hogy milyen intézkedés született az alábbi képen látható jelenség megoldására!

c) Nevezze meg szakszóval a következő forrásrészletben szereplő jelenséget!

„A Szovjetunió, Csehszlovákiának és Jugoszláviának katonai műveletek és az államok területeinek Magyarország által való megszállása folytán okozott veszteségeket Magyarország a Szovjetunió, Csehszlovákiának és Jugoszláviának megtéríti [...], nevezetesen 300 millió Egyesült Államokbeli dollár összegben [...]”
(részlet a Magyarországgal kötött békeszerződésből)

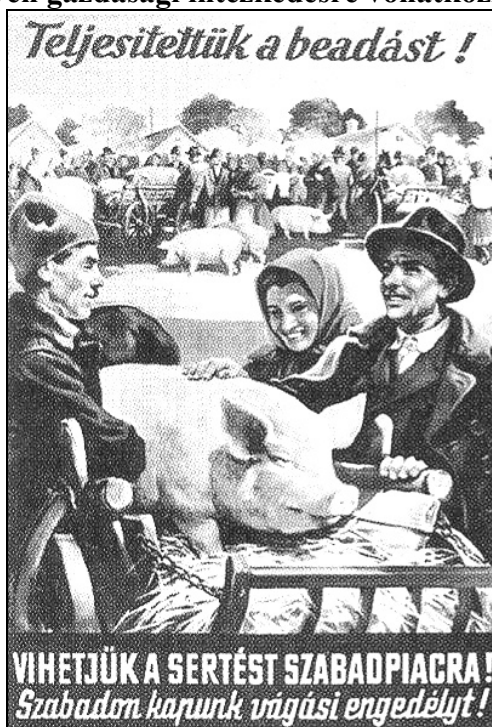
Szakkifejezés:.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

d) Melyik városban született a c) részfeladatban idézett döntés?

.....

e) Nevezze meg, hogy milyen gazdasági intézkedésre vonatkozik az alábbi plakát!

.....

5 pont	
--------	--

11. A feladat az 1945 utáni világ demográfiai viszonyaihoz kapcsolódik.
Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei alapján!

Év	Népesség (millió)			Éves növekedés (%)*			Megoszlás (%)		
	G	Sz	Világ	G	Sz	Világ	G	Sz	Világ
1900	563	1071	1634	-	-	-	34,5	65,5	100
1920	654	1203	1857	0,7	0,6	0,6	35,2	64,8	100
1930	727	1309	2036	1,1	0,8	0,9	35,7	64,3	100
1940	794	1473	2267	0,9	1,2	1,1	35,0	65,0	100
1950	832	1683	2515	0,5	1,3	1,0	33,1	66,9	100
1960	954	2074	3019	1,3	2,1	1,8	31,3	68,7	100
1970	1049	2648	3698	1,0	2,4	2,0	28,4	71,6	100
1980	1136	3313	4450	0,8	2,2	1,9	25,5	74,4	100
1990	1206	4086	5292	0,6	2,1	1,7	22,8	77,2	100

A világ, a gazdag (G) országok (Európa, Észak-Amerika, Ausztrália, Új-Zéland, Japán) és a szegény országok (Sz) népessége 1900 és 1990 között.

* Az előző dátumhoz viszonyítva.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„A szegény világban a halandóság egészen a legutóbbi időkig magas maradt. A születéskor várható élettartam például a szegény országokban 1950-ben még mindig 40 év alatt volt. A század közepén azonban a gazdag országokban oly lassan felhalmozódott tudás viharos sebességgel jutott el a szegény országokba, és ekkor a halandóság drámai gyorsasággal kezdett zuhanni. A termékenység viszont, amely jórészt a lassan változó kulturális tényezők függvénye, vagy egyáltalán nem, vagy csak igen lassan követte a halandóság trendjét, és a két mutató jelentősen eltérő szintet ért el.” (Massimo Livi-Bacci; történész)

a) Írja le, mely évek között csökkent először a szegény országok növekedési rátája! (0,5 pont)

.....

b) Hogyan változott a gazdag országokban élők aránya a világ össznépeségéhez képest 1950 és 1990 között? (0,5 pont)

.....

c) Nevezze meg a világ két legnépesebb országát! (Elemenként 0,5 pont.)

.....

.....

d) Húzza alá az alábbiak közül azt két tényezőt, amelyek a népesség növekedésében játszanak szerepet! (Elemenként 0,5 pont.)

a születésszabályozás lehetősége / a gyermekhalandóság csökkenése / az iskolai rendszer kiterjesztése / a tudományos vívmányok elterjedése / a házasság intézményének háttérbe szorulása / a nők későbbi munkába állása /

3 pont	
--------	--

12. A feladat a rendszerváltozás utáni magyar alkotmányos rendszerhez kapcsolódik. Válaszoljon a kérdésekre a forrás és ismeretei alapján! (Elemenként 0,5 pont.)

„I. fejezet

Az Alkotmánybíróság hatásköre

1. § Az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik:

a) a már elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény, az Országgyűlés ügyrendje és a nemzetközi szerződés egyes rendelkezései alkotmányellenességének előzetes vizsgálata;

b) a jogszabály, valamint az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányellenességének utólagos vizsgálata. [...]

2. § Az Alkotmánybíróság megállapítja saját költségvetését, amelyet az állami költségvetés részeként jóváhagyás céljából előterjeszt az Országgyűlésnek.

II. fejezet

Az Alkotmánybíróság szervezete

3. § Az Alkotmánybíróság székhelye Esztergom.

4. § [...] (2) Az Alkotmánybíróság a tagjai közül három évre megválasztja az elnökét és helyettes elnökét, akik e tisztségre újraválaszthatók. Az újraválasztás nem érinti az Alkotmánybíróság tagjának megbízási idejét.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. § (1) Az Alkotmánybíróság tagjává minden olyan jogi végzettségű, büntetlen előéletű magyar állampolgár megválasztható, aki 45. életévét betöltötte.

(2) Az Országgyűlés az Alkotmánybíróság tagjait kiemelkedő tudású elméleti jogászok (egyetemi tanárok, illetőleg az állam- és jogtudomány doktorai), vagy legalább húsz évi szakmai gyakorlattal rendelkező jogászok közül választja. A szakmai gyakorlatot olyan munkakörben kell letölteni, amelynek ellátásához az állam- és jogtudományi végzettség szükséges. [...]

8. § [...]

(3) Az Alkotmánybíróság tagja kilenc évre kerül megválasztásra. Az Alkotmánybíróság tagja egyszer újraválasztható. [...]

9. § (1) Az alkotmánybírói megbízatással összeegyeztethetetlen minden más állami, önkormányzati, társadalmi és politikai vagy gazdasági tisztség, illetve megbízatás. Az alkotmánybíró a tudományos és oktatói, a művészeti, a szerzői jogi védelemben részesülő, valamint a lektori és a szerkesztői tevékenységen kívül más kereső foglalkozást nem folytathat.

(Részlet az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvényből)

a) Legfeljebb hány évig lehet valaki tagja az Alkotmánybíróságnak az idézett törvény szerint?

.....

b) Ki biztosítja a bíróság működéséhez szükséges anyagi hátteret?

.....

c) Vizsgálhatja-e előzetes vizsgálatban az Alkotmánybíróság egy hatályban lévő törvény alkotmányellenességét? Indokolja választát!

Válasz:.....

Indoklás:.....

.....

d) Származhat-e az alkotmánybírónak szakmai előadásból jövedelme?

.....

e) Nevezze meg, ki / mely testület választja az Alkotmánybíróság tagjait!

.....

3 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. Egyszerű, rövid feladatok	maximális pontszám	elért pontszám
1. Ókori Görögország	3	
2. Szerzetesrendek	3	
3. Luxemburgi Zsigmond	3	
4. Reformáció és katolikus megújulás	4	
5. A XVIII. századi Magyarország	5	
6. A francia forradalom	3	
7. A dualizmus gazdasági viszonyai	4	
8. Diktatúrák a két világháború között	3	
9. Trianoni béke	5	
10. Magyar gazdaság 1945-1956 között	5	
11. Demográfia 1945 után	3	
12. Alkotmánybíróság	3	
Összesen	44	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum:

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2011. október 19.

TÖRTÉNELEM
EMELT SZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2011. október 19. 8:00

II.

Időtartam: 150 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!
Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlapon utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Használja minden feladat megoldásához a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt! A személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

A szöveges, kifejtendő feladatok elkészítéséhez az alábbi munkamenetet javasoljuk:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja föl a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (fejlődés, változás, termelés stb.), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), amelyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve piszkozatot!
6. Tárja föl a probléma előzményeit, okait, következményeit!
7. Fogalmazzon meg feltételezéseket, magyarázatokat!
8. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit (pl. nevek, évszámok), nézőpontját, véleményét!
9. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
10. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztató:

Az esszé javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége.

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **négyet** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:
kidolgozandó:

kettő rövid és **kettő** hosszú feladat, amelyek közül **mindegyik más-más korszakra** és legalább **kettő a magyar történelemre** vonatkozik.

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Sorszám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	Kereszténység és a Római Birodalom	rövid
	14.	Középkori egyetemek	hosszú
	15.	Napóleoni háborúk	rövid
	16.	Az Európai Unió	hosszú
Magyar történelem	17.	Károly Róbert gazdaságpolitikája	rövid
	18.	Bethlen Gábor fejedelemsége	hosszú
	19.	Dualizmus kori mezőgazdaság	rövid
	20.	Ausztria és Magyarország viszonya 1848-ban	hosszú
	21.	A Monarchia felbomlása	rövid
	22.	Mai magyar társadalom	hosszú

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

Ellenőrizze választása helyességét az alábbi táblázat kitöltésével!

A feladatválasztás szempontjai	Igen
Négy feladatot választott?	
Legalább két magyar történelmi feladatot választott?	
Legalább egy egyetemes történelmi feladatot választott?	
Két rövid és két hosszú feladatot választott?	
Mind a négy kiválasztott feladata különböző korszakból való? (A táblázatban a korszakokat a kettősvonal választja el.)	
Egyértelműen jelölte feladatválasztásait?	

A feladatok közül **csak a választott négyet dolgozza ki**, a többi hagyja üresen!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

13. A feladat az ókori Róma történelméhez kapcsolódik.

(rövid)

Mutassa be a források és ismeretei alapján, hogyan változott meg a kereszténység és a Római Birodalom viszonya a IV. század folyamán és indokolja meg, miért következett be a változás!

„A következő napon [303. február 24.] császári rendeletet függesztettek ki, amely szerint a keresztény hitet valló emberek elveszítik minden polgári jogukat és tiszttségüket. Kínzásoknak kell őket alávetni, bármilyen rendűek és állásúak is az illetők. [...] Valaki a rendeletet, bár nem helyesen, de nagy bátorsággal leszakította és darabokra tépte, [...] rögtön elhurcolták, és nemcsak megkínozták, hanem szabályszerűen meg is süttették. A megégettetést csodálatos türelemmel viselte el.”
(Lactantius latin író)

„Most, miután én, Constantinus [...] a közjóléttel és közbiztonsággal kapcsolatosan mindent megtárgyaltunk, [...] elsősorban azt rendeltük el, amiben az istenségnek kijáró tisztelet megnyilatkozik, hogy ti, a keresztényeknek is, és mindenkinek megengedjük, hogy szabadon azt a vallást kövessék, amelyiket akarják.” *(Türeلمي rendelet)*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

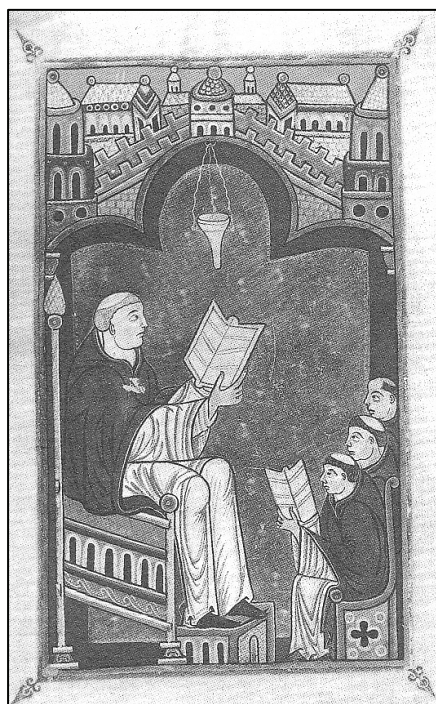
.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

14. A feladat a középkori egyetemes történelemhez kapcsolódik. (hosszú)
Mutassa be a források és ismeretei alapján a középkori egyetemi oktatást (kialakulás, működés, egyéb jellegzetességek)! Használja a középkorai történelmi atlaszt is!

„Mindenki tudja meg, hogy a Pápa őszentsége rendkívüli megbízatásban járunk, hogy a párizsi egyetem javító reformjára eredményesen munkálkodjunk. [...] A következőképpen rendelkezünk: senki se adjon elő Párizsban a tudományokról életének huszonegyedik éve előtt, és legalább hat évet hallgassa tudományát mielőtt előadni kezdene [...]; erkölcsi feddhetetlenek legyenek, és mindazokat, akik elő akarnak adni, olyan módon vessék alá vizsgának, ahogyan az rögzítve van a Párizs érseke által kiadott iratban, amely azt a megegyezést tartalmazza, amely a kancellár és a diákok között jött létre, s melyet megerősített és támogatott a Pápa őszentségének megbízottja.” (Robert Courcon pápai követ; 1215)

Tanár és tanítványok

A hét szabad művészet
allegorikus ábrázolása

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

15. A feladat a napóleoni háborúkhoz kapcsolódik.*(rövid)*

Mutassa be a források és ismeretei alapján, miért jelentett diplomáciailag és katonailag fordulópontot az oroszországi hadjárat a napóleoni háborúk menetében! Használja a középiskolai történelmi atlaszt is!

„Európában négy nagyhatalom van. Élen Franciaország áll, erősebb, mint bármelyik a három közül, sőt képes mindannyiuknak ellenállni. Az európai befolyást vele megosztó három közül kettő vetélytársa és természetes ellensége. A harmadik, melyet hatalmas térségek választanak el tőle, közvetlenül egyáltalán nem ellensége, de közvetve igen, mint Franciaország legrégebb szövetségeseinek természetes ellensége. Szükséges, hogy ezentúl Ausztria ne közvetlenül Franciaországgal és a franciák alapította államokkal legyen határos, és hogy a velencei államért, Tirolért, svábföldi birtokaiért cserébe Havasalföldet, Besszarábiát és Bulgária legészakibb részét adjuk neki. Az oroszok így Ausztria természetes vetélytársává és ellenségévé válnak, de az természetes szövetségesre talál Franciaországban.” *(Talleyrand levele Napóleonhoz, 1805)*

„Az augusztus 26-i olyannyira véres, bár részünkről győzedelmes csata után el kellett hagynunk a borogyinói állásokat. Az ütközet után a hadsereg a legnagyobb ziláltság állapotába került. Ilyen állapotban közeledtünk Moszkvához, napról napra csatározásokat folytatva az ellenséges előhaddal. Azok a csapatok, amelyekkel egyesülni reménykedtünk, nem tudtak még megérkezni – az ellenség pedig azon igyekezett, hogy Moszkva felől hátba támadjon; miért is semmiképp sem szánhattam rá magam az ütközetre, amely nem csak azzal a következménnyel járt volna, hogy a hadsereget szétverik, de maga Moszkva is a legvéresebb pusztulás és tűzvész áldozatává vált volna. Ebben a kétségbeesztő helyzetben arra az elhatározásra kellett jutnom, hogy az ellenséget beengedem Moszkvába.

Az ellenségnek Moszkvába való bevonulása még nem jelenti Oroszország meghódítását. Ellenkezőleg, ez abba a helyzetbe juttat engem, hogy fedezzem az utánpótlásunkat. [...] Most csapataimmal el fogom vágni az ellenség egész vonalát, amely Szmolenszktól Moszkváig terjed, és ilyen módon megakadályozva minden utánpótlást, amit az ellenséges hadsereg a hátszágából kaphatna, és magamra irányítva az ellenség figyelmét azt remélem, hogy kényszeríthetem őt arra, hogy Moszkvát elhagyja.” *(Kutuzov jelentése I. Sándornak Moszkva kiürítésének okairól, 1812. szeptember 16.)*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

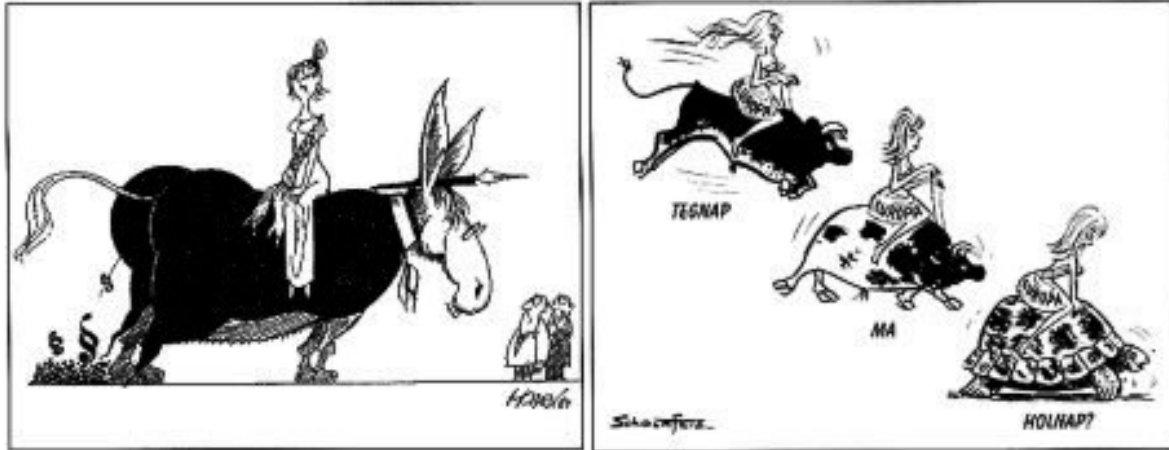
16. A feladat az 1945 utáni egyetemes történelemhez kapcsolódik. *(hosszú)*

Mutassa be a források és ismeretei alapján az Európai Unió kialakulásának főbb okait, és az integráció gyakorlati működésében rejlő ellentmondásokat, problémákat!

„Ha Európa egyszer eggyé válna közös örökségének birtoklásában, a területén élő három- vagy négyszázmillió ember olyan jólétet, boldogságot és dicsőséget ismerhetne meg, amelyet nem korlátozna semmiféle határ. [...] Mi a legfőbb orvosság? Az európai család újra teremtése olyan struktúrában, amely biztosítja megmaradását békében, biztonságban és szabadságban. Egyfajta Európai Egyesült Államokat kell felépítenünk. [...] Ezért mondom Önöknek: Támadj fel, Európa!” (W. Churchill; 1946)

„Európát nem lehet egyszerre vagy összességében megalakítani. Akkor válik valóra, ha először konkrét tettekkel gyakorlati összefogás születik. Az európai nemzetek összefogásának feltétele, hogy megszűnjön a Franciaország és Németország között fennálló évszázados ellentét. [...] A francia kormány e célból azt javasolja, hogy a teljes francia és német szén- és acéltermelést egy Európa más országai számára is nyitott szervezet keretében vonjuk közös hatóság felügyelete alá. [...] Az így születő gazdasági összefogás biztosítja majd, hogy Franciaország és Németország között nemcsak elképzelhetetlen, de gyakorlatilag is lehetetlen legyen bármilyen háború.” (R. Schuman francia külügyminiszter; 1950)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Karikatúrák az Európai Unióról

„Azzal, hogy Európa úttörő szerepet vállal a nemzetállamok közös, nemzetek feletti gazdasági és végül politikai integrációjában, kijelöli az utat a nemzetállamok utáni nagyobb szervezeti formák felé, amelyek túlmutatnak a nacionalizmus korának szűk látásmódján és pusztító indulatain. [...] Számos európai országban megfigyelhető az önbizalom válsága, az alkotóerő elvesztése, valamint egyfajta befelé figyelés, amely elszigetelődéshez és [...] elforduláshoz vezet. Nem világos, vajon az európaiak többsége akarja-e, hogy Európa nagyhatalom legyen, és az sem, vajon készek-e ennek érdekében megtenni, amit kell. [...] A múltban az Európa egyesítése irányába ható politikai törekvések mögött három fő tényező állt: a két pusztító világháború emléke, a gazdasági fellendülés vágya, valamint a szovjet fenyegetésből fakadó bizonytalanságérzet. A kilencvenes évek közepére azonban ezek a tényezők háttérbe szorultak.” (Z. Brzezinski; 1997)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

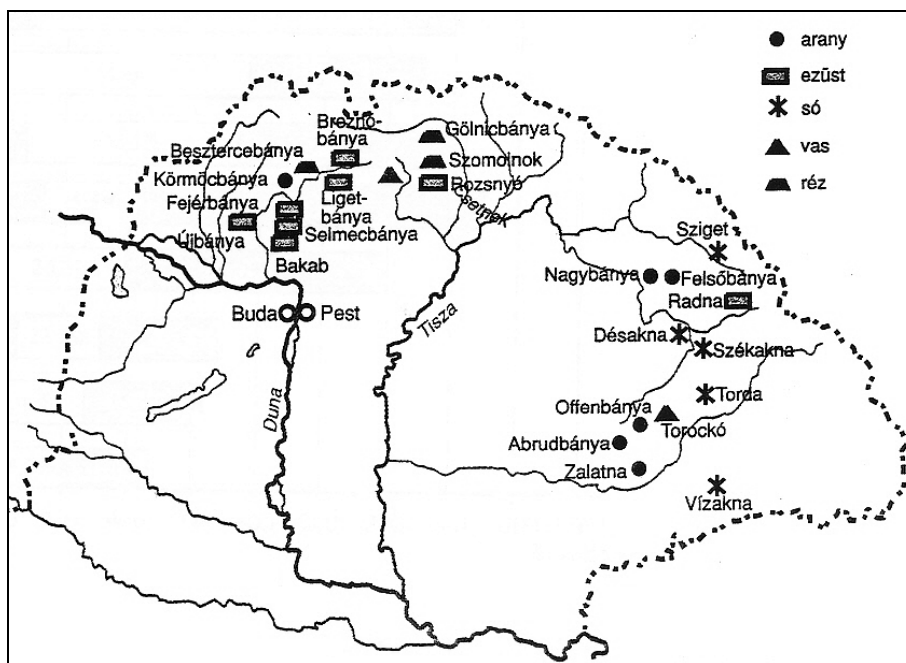
Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	Osztószám 3	
Vizsgapont	16	

17. A feladat a középkori magyar történelemhez kapcsolódik.

(rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével Károly Róbertnek a bányászattal és a pénzveréssel kapcsolatos reformjait! Használja a középiskolai történelmi atlaszt is!

„Károly Róbert 1327–1328-ban a csehországi Kuttenbergből behívott [német] telepésekkel alapította meg kuttenbergi jog szerint Körmöcbánya városát. E csehországi telepések voltak a garasok [ezüstpénzek] első verői, s úgy lehet kezdetben a többi pénzverő kamarákban is Csehországból bevándorolt kamaraispánok vezetése alatt verték a garasokat.” (Hóman Bálint, történész)

Bányák a XIV. században

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

18. A feladat a kora újkori magyar történelemhez kapcsolódik.

(hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei alapján Bethlen Gábor erdélyi fejedelemségének alapvető vonásait! Válaszában térjen ki gazdasági, kulturális, bel- és külpolitikai szempontokra is! Használja a középiskolai történelmi atlaszt is!

„Azonnal, hogy tárháza valamit gyarapodni kezdte, [...] székes helyén Fehérvárott, [...] nagy, friss, fejedelmi pompás építésű házakat építtetett vala, a végházaknak minden külső-belső szükséges épületjüket, fogatkozásukat nagy szorgalmatossággal dicséretesen igyekeztén helyreállítani, megorvosolni. [...] Nagy szorgalmatossággal igyekezte az hazában scholákat [iskolákat] építtetni, azokban deák széptudományokat taníttatni [...]; a hazát református tudós keresztyén tanítókkal, tudós professzorokkal megékíteni fő gondja volt. [...] Bibliothecát, különb-különb tudományokhoz tartozó gyönyörűséges jó könyvekkel rakottat, olyat szerzett vala azon kollégium szükségére, amelyeknek is megszerzése sok ezer tallérba kerülhetett.” (Szalárdi János; 1662)

„Ha én magamat megkoronáztattam volna, soha énnálam bolondabb, nyomorultabb fejedelem nem lött volna, mert a török mindjárt az országnak végházait [végvárait] én tőlem megadatni kívánta volna, melyet ha nem cselekedém, azontúl avval fenyegetne, hogy ellenem támad az német mellé.” (Bethlen Gábor a királyi cím visszautasításáról)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„A következő napon egy Palánk nevű helységig meneteltünk, itt találkoztunk Bethlen Gábor 30 000 főnyi seregével és az 50 000 főnyi török sereggel, amely a miénkkel együtt, úgy tűnt, 100 000 főt tesz ki. Amikor a császár ezt meghallotta, megrémült, majd sok titkos tárgyalás után két évre békét kötött a törökkel és Bethlen Gáborral, megadva nekik, amit kértek.” (Egy angol zsoldos Bethlen Gábor 1626. évi hadjárataról)

„Az én tetszésem és tanácsom az én hazámhoz ez: hogy valamíg egyéb nem lehet benne, a török nemzettel való egyezséget szenvedhető károkkal is megtartsák, tőle el ne szakadjanak, hanem minden úton-módon kedvét keressék.” (Bethlen Gábor végrendeletéből)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

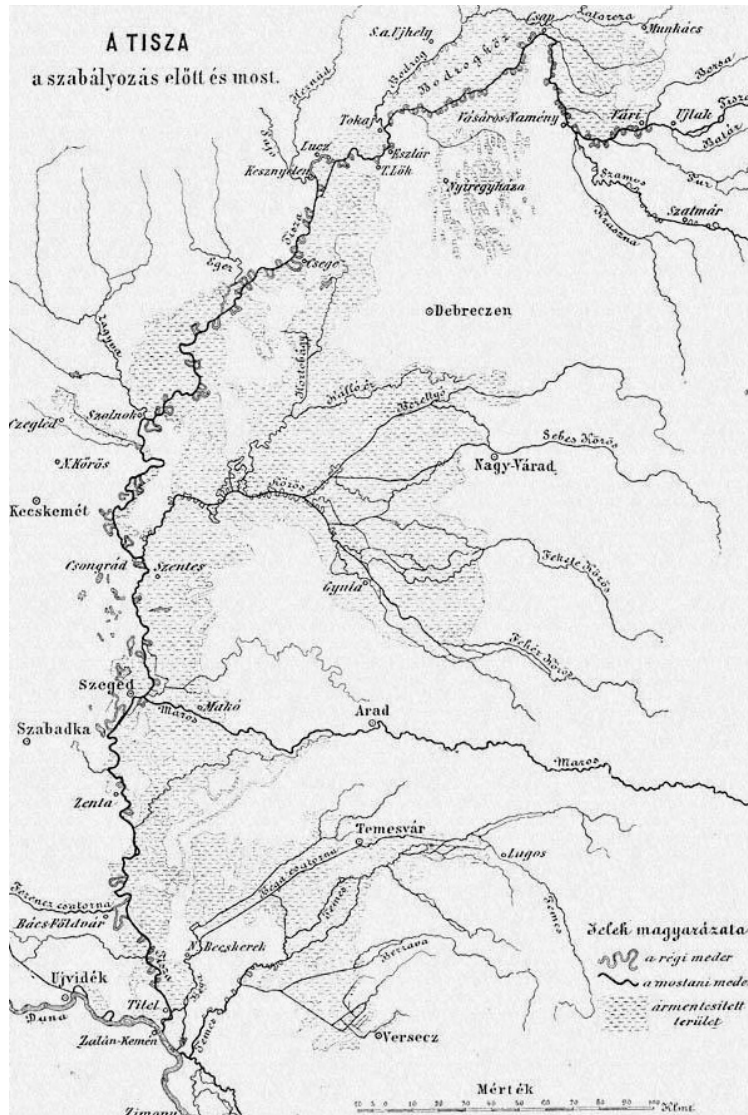
.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

19. A feladat a dualizmus kori magyar gazdasággal kapcsolatos.

(rövid)

Mutassa be a források és ismeretei alapján a mezőgazdaság fejlődését a dualizmus kori Magyarországon! Használja a középiskolai történelmi atlaszt is!

Korabeli térkép a Tisza szabályozásáról (A vonalkákkal jelölt részek az ármentesített területeket jelölik.)

A fontosabb szántóföldi növények termése Magyarországon (évi átlagok, ezer hektoliterben)						
Növény	1869-1870	1871-1875	1876-1880	1881-1885	1886-1890	1891-1895
búza	20 498	16 863	25 988	37 311	44 133	52 665
kukorica	19 752	15 639	27 273	33 556	31 425	42 912
rozs	13 685	10 761	12 249	15 844	15 358	16 859
burgonya	13 437	12 453	22 584	37 596	34 569	40 579
zab	11 887	12 732	16 880	19 594	19 025	23 629
árpa	9 795	10 590	13 429	16 768	15 938	19 506

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

20. A feladat a XIX. századi magyar történelemhez kapcsolódik.

(hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei alapján, hogyan változott Ausztria és az újjászervezett magyar állam politikai és közjogi viszonya 1848 folyamán! Használja a középiskolai történelmi atlaszt is!

„Erős meggyőződésem, hogy dinasztánk jövője a birodalom különféle népeinek egy szívből-lelékben egyesüléséhez van csatolva, ezen egyesülést nemzetiségeink respektálása [tisztelőben tartása] mellett csak az alkotmányosság érzélem rokonító forrasztéka teremtheti meg. [...] Az ausztriai tartományokkal érdektalálkozás kiegyenlítésének szüksége forog fenn, mire nemzeti önálló jogaink s érdekeink megóvása mellett örömet nyújtunk segédkezett.” *(Kossuth felirati javaslatából; 1848. március 3.)*

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„Röviden felsorolom azt a három módozatot, melyet egyedül tartok lehetségesnek arra, hogy Magyarországon még valamit elérhessünk. Az első: minden csapatot kivonni az országból. [...] A második mód az lenne, hogy gróf Batthyányval [...] paktáljunk [egyezzedjünk], mentjük, ami még menthető, hogy tudjuk, mi legyen a teendő. [...] A harmadik mód lenne: a nádort menesztetni, királyi biztost [...] nagy katonai segítséggel Pozsonyba küldeni, az országgyűlést szétosztatni, aztán Pestre nyomulni, és amíg szükségesnek látszik: a nemzetet a katonaság vasöklének nyomása alatt tartani.” *(István főherceg V. Ferdinándhoz írt leveléből; 1848. március 24.)*

„[...] nem az igazi magyar-horvát ellentétek kiegyenlítését, nem az igazi horvát kívánságok teljesítését, hanem némely magyar minisztérium elejtését, és különösen [...] azt követelték, hogy a magyar hadügyminisztérium az osztrákba olvadjon.” *(Batthyány a Jellasiccsal folytatott tárgyalásokról)*

„A képviselőház az ország kormányzatát mind a két ház részéről kiküldött Honvédelmi Bizottmány kezébe mindazon hatalommal, mellyel egy ország teljhatalmú kormányának bírnia kell, letevén, a Honvédelmi Bizottmányt mindaddig, míg az ország normális állapotba jöven, törvényes elismert kormánya nem lesz. Az ország teljhatalmú kormányának, Kossuth Lajos honpolgárt és képviselőt, pedig egyetemes felállással kijelentéssel e kormány elnökének nyilvánítja, kire egyszersmind azon hatóságot is ruházza, hogy az ország kormányzatára megalkotott Honvédelmi Bizottmányt önbélatása szerint rendezze s egyes tagjainak teendőit jelölje ki.” *(Országgyűlési határozat, 1848. október 8.)*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	Osztószám 3	
Vizsgapont	16	

21. A feladat a XX. századi történelemhez kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei alapján az **Osztrák–Magyar Monarchia felbomlásának fő okait, meghatározó körülményeit!** *Használja a középiskolai történelmi atlaszt is!*

Délszláv karikatúra. („Nem akarjuk az öreg, koldus Ausztriát... Inkább akarjuk a fiatal, gazdag Jugoszláviát!”)

„Ausztria-Magyarország jövője természetesen nagyon nagy mértékig a háború végén fennálló katonai helyzettől fog függni. Ha a helyzet lehetővé teszi a szövetségeseknek, hogy döntsenek Ausztria-Magyarország jövője felől, kevésbé kétséges, hogy a nemzetiségeknek szabad teret adó elképzelésnek megfelelően a Monarchiának [...] fel kell bomlania, mivel kétségtelen, hogy minden nem német nemzete az elszakadás mellett fog dönteni.” (A brit külügyminisztérium javaslatából; 1916. augusztus)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

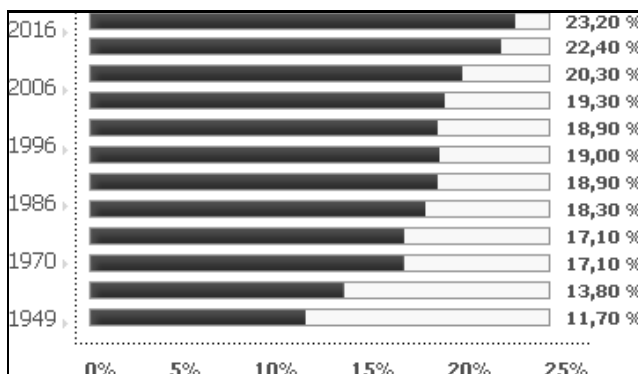
.....

.....

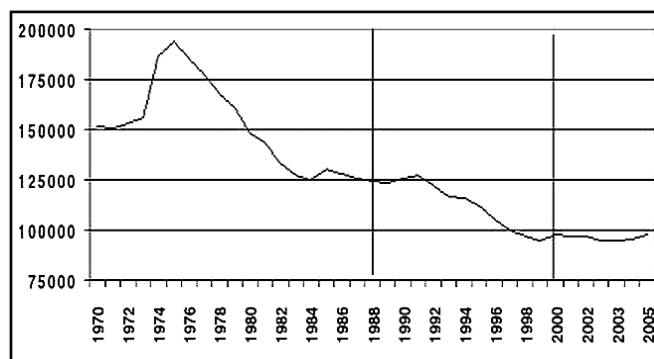
.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

22. A feladat a rendszerváltás utáni Magyarországra vonatkozik. *(hosszú)*
Mutassa be a források és ismeretei alapján a rendszerváltás utáni magyar társadalom két kiemelkedő kérdéskörét, a demográfia és a munkanélküliség problémáját!

A 60 évnél idősebbek aránya a teljes lakosságból

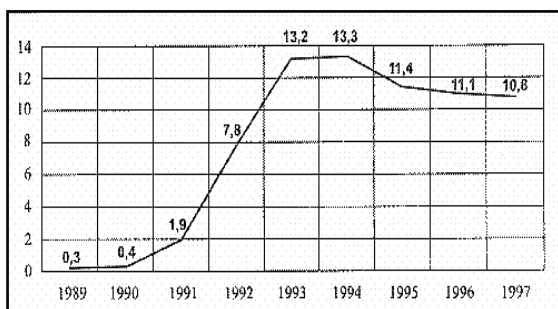

Az elveszületések száma (ezer fő) 1970 és 2005 között

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A népesség számának alakulása az Európai Unióban és Magyarországon (2003 és 2004)

	EU-15	Magyarország
A népesség száma (ezer fő) 2003. január 1-én	379 483	10 142
Ezer lakosra jutó élveszületés	10,6	9,3
Ezer lakosra jutó halálozás	9,8	13,4
Ezer lakosra jutó természetes szaporodás	0,8	-4,1
Ezer lakosra jutó nettó migrációs nyereség	2,6	1,5
Ezer lakosra jutó tényleges szaporodás	3,4	-2,5
A népesség száma (ezer fő) 2004. január 1-én	380 759	10 117

A munkanélküliek aránya (%) a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva 1989-1997 között

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	maximális pontszám	elért pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok	44	
II. Szöveges kifejtendő feladatok		
13. Kereszténység és a Római Birodalom	7	
14. Középkori egyetemek	16	
15. Napóleoni háborúk	7	
16. Az Európai Unió	16	
17. Károly Róbert gazdaságpolitikája	7	
18. Bethlen Gábor fejedelemsége	16	
19. Dualizmus kori mezőgazdaság	7	
20. Ausztria és Magyarország viszonya 1848-ban	16	
21. A Monarchia felbomlása	7	
22. Mai magyar társadalom	16	
II. Szöveges kifejtendő feladatok	46	
I. + II. összesen Az írásbeli vizsgarész pontszáma	90	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: